

S. F.

**"Lexikon der Geschichte der
Naturwissenschaften", zesz. 1, 2, Josef
Mayerhöfer, Wien 1959, 1961 :
[recenzja]**

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 8/1, 117

1963

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

fia Nałkowska podzieliła się z zebranymi wspomnieniami o ojcu, które potem umieściła w książce *Mój ojciec*. Po posiedzeniu nastąpiło otwarcie wystawy prac Wacława Nałkowskiego, a w podstawę pomnika na jego grobie na cmentarzu na Powązkach Towarzystwo Geograficzne wmurowało swój emblemat z następującym napisem: „PTG w setną rocznicę urodzin Wacławowi Nałkowskiemu”.

Te pominięcia jubileuszowego wydawnictwa są to jednak usterki niewielkie, które nie przeszkodzą temu, że praca spotka się niewątpliwie z aprobatą i zainteresowaniem szerokich kręgów czytelników.

Alicja Puffowa

NOTATKI BIBLIOGRAFICZNE

Josef Mayerhöfer; *Lexikon der Geschichte der Naturwissenschaften*. Brüder Hollinek Verlag, Wien, zes. 1, 1959, s. XII + 128; zes. 2, 1961, ss. 129—228.

Niezwykle cenną i potrzebną publikację podjęło wiedeńskie wydawnictwo „Brüder Hollinek”, decydując się wydać w zeszytach (za pomocą subwencji państwowej) leksykon J. Mayerhöfera. Autor, specjalista fizyki teoretycznej, od wielu lat poświęcił się historii nauk przyrodniczych. Owocem jego studiów jest projektowany na 900 stron druku (dwa pierwsze zeszyty wskazują, że objętość ta zostanie znacznie przekroczona) *Leksykon historii nauk przyrodniczych*. Cel pracy widzi Mayerhöfer w leksykalnym omówieniu „najważniejszych faktów z zakresu nauk przyrodniczych, teorii i pojęć, osobowości i zakładów naukowych od początków kultury ludzkiej do czasów współczesnych”. Jednocześnie pragnie on, posługując się systemem odnośników, wskazać na wielostronne powiązania między naukami przyrodniczymi a techniką i medycyną oraz wewnątrz tych nauk. Ten drugi postulat usiłuje realizować jednak tylko do końca XIX w. Niemały trud zadaje sobie autor, wprowadzając do poszczególnych haseł szczegółowe przypisy bibliograficzne wskazujące na źródła historyczne i literaturę przedmiotu.

Praca przygotowana jest z wielką starannością, o czym świadczą choćby wskazówki do użytkowania tekstu wyjaśniające m. in. zasady transkrypcji nazw perskich i arabskich, powody spotykania różnej pisowni itp.

Zeszyt pierwszy wypełniony jest prawie w całości przez zarys rozwoju nauk przyrodniczych na tle ogólnego rozwoju kultury. Autor co prawda zastrzega się przeciwko takiemu traktowaniu wstępu, uważając, że kreśli tu jedynie ramy, które mają dopomóc czytelnikowi w zaszeregowaniu poszczególnych haseł leksykonu do odpowiednich epok i uchwyceniu zasadniczych współzależności czasowych. Ogranicza się on tu do ośrodków, które wywarły istotny wpływ na nasz krąg cywilizacyjny, zwracając większą uwagę na rzeczy mniej znane, choćby mniej ważne, niż na powszechnie dostępne wiadomości. Wstęp ten stanowi bardzo cenne wprowadzenie w problematykę historii nauk.

O zestawie haseł trudno wiele powiedzieć, skoro leksykon dotarł dopiero do hasła *Arybhata*. Zwraca już jednak uwagę duża liczba haseł związanych z kulturą arabską. Redakcja tekstów jest bardzo zwięzła, ale przejrzysta. Autor wprowadza wiele odnośników, z których niestety w pełni będzie można korzystać dopiero po zakończeniu edycji. Z zainteresowaniem i nadzieją na liczne ciekawe informacje należy oczekiwać ukazania się dalszych zeszytów.